

A MAGYAR KATONAI- KATASZTRÓFAORVOSTANI TÁRSASÁG (MKKOT) 2023. ÉVI HÍREI

SZERZŐ

Sótér Andrea PhD alezredes, NATO Katona-egészségügyi Kiválósági Központ (NATO MILMED COE), a Magyar Katonai-Katasztrófaorvostani Társaság főtítkára (ORCID: 0000-0002-7408-3799, MTMT: 10040090)

Az MKKOT Tisztújító Közgyűlésének második összehívására 2023. május 24-én került sor a társaság székhelyén, az MH Egészségügyi Központ Kék Tanácstermében. A közgyűlésen jelen lévő 24 fő a négyéves ciklust (2019–2022) is összefoglaló elnökségi, pénzügyi, valamint felügyelőbizottsági beszámolót egyhangúlag elfogadta. Az éves beszámolójelentések elfogadása után követ-

kezett a tisztújítás, a közgyűlés nagy arányban az előző ciklusban is működő elnökséget választotta meg a következő négy évre. A vezető tisztségviselők (elnök, alelnök és főtítkár) személye nem változott. Új elnökségi tagként dr. Vekerdi Zoltán orvos ezredest választották be, dr. Bognár Tamás orvos alezredes és dr. Fekete László orvos ezredes távoztak a tízfős elnökségből.

Az MKKOT megválasztott elnöksége (balról jobbra: dr. Vekerdi Zoltán orvos ezredes, Veress Enikő őrnagy (FB-tag), dr. Szaló Péter (FB-elnök), dr. Fejes Zsolt Dezső PhD orvos ezredes, dr. Kopcsó István PhD orvos vezérőrnagy (elnök), Sótér Andrea PhD alezredes (főtítkár), dr. Vásárhelyi Tóth Sándor PhD alezredes, dr. Fehér Éva főtanácsos, habil. dr. Szabó Sándor András PhD orvos ezredes és dr. Szomolányi Gábor t. orvos ezredes)

A 2023–2027. évi ciklusra megválasztott MKKOT-elnökség tagjai:

- Dr. Kopcsó István PhD orvos vezérőrnagy (elnök)
- Dr. Várhelyi Levente PhD orvos ezredes (alelnök)
- Sótér Andrea PhD alezredes (főtitkár)
- Dr. Fehér Éva főorvos
- Dr. Fejes Zsolt PhD orvos ezredes
- Dr. Meglécz Katalin orvos ezredes
- Habil. dr. Szabó Sándor András PhD orvos ezredes
- Dr. Szomolányi Gábor tűzoltó ezredes
- Dr. Vásárhelyi-Tóth Sándor PhD orvos alezredes
- Dr. Vekerdi Zoltán PhD orvos ezredes (új elnökségi tag)
- A felügyelőbizottság elnöke dr. Szaló Péter, tagjai Pogányiné dr. Rózsa Gabriella PhD és Veress Enikő őrnagy lettek.

Az MKKOT 2023. november 22-én rendezte meg a XXV. Tudományos Konferenciáját. Az ünnepi konferenciának a Terrorelhárítási Központ adott helyszínt, ezzel is jelezve a szoros szakmai és tudományos együttműködést. A konferencia fő témája a mentésben részt vevők szempontjából a törökországi földrengés

egészségügyi ellátása, továbbá a Koszovóban sérült katonák sebészi és rehabilitációs ellátása, valamint pszichológiai támogatása volt. Előadás hangzott el a 30. Többnemzeti Katona-egészségügyi Konferencia fő tapasztalatairól és videóbejátszással a TEK speciális mentési képességeiről (Hableány, Jósvafő, Antalya). Az előadásokat és a TEK speciális eszközeinek kültéri bemutatóját több mint 100 fő tekintette meg; a társaság tagjain kívül a fővárosi járó- és fekvőbeteg-ellátó intézmények vezetői is jelentős számban képviseltették magukat.

A rendezvény kiemelt támogatója a Hartmann-Rico Hungária Kft. volt, a konferencia hangulatát a Duo Red-White koncertje emelte.

Az esemény legünnepibb pillanata volt a Katona-egészségügyi életműdíj átadása, melyet a tagság jelölése alapján a katonaorvoslás azon jeles képviselői kaphatnak meg, akik aktív szolgálati időszakuk során kiemelkedő teljesítményt nyújtottak, munkájukban maradandót alkottak, ami hosszú távon is pozitív hatással volt a hazai és nemzetközi katona-egészségügyi tevékenységre. 2023-ban a díjat posztumusz

prof. Orgován György ny. orvos ezredes, prof. dr. Grósz Andor ny. orvos dandártábornok és dr. Zsíros Lajos ny. orvos dandártábornok kapták meg – laudációjukban kiemelve munkásságuk mérföldköveit.

A 2023. évi posztumusz Katona-egészségügyi életműdíjat prof. Orgován György ny. orvos ezredes özvegye, dr. Orgováné Kunvári Ágnes vette át.

A 2023. évi Katona-egészségügyi életműdíj elismerésben részesült prof. dr. Grósz Andor ny. orvos dandártábornok. Az elismerést dr. Kopcsó István PhD orvos vezérőrnagy, a társaság elnöke adta át.

A 2023. évi Katona-egészségügyi életműdíj elismerésben részesült dr. Zsíros Lajos PhD ny. orvos dandártábornok. A díjat dr. Kopcsó István PhD orvos vezérőrnagy, a társaság elnöke adta át.

*

A posztumusz Katona-egészségügyi életműdíj átadásán prof. dr. Orgován György ny. orvos ezredes (1947–2021) laudációját dr. Svéd László PhD ny. orvos altábornagy, egyetemi magántanár tartotta.

Egy karizmatikus, határozott, megalukuvást nem tűrő és a szakmai célokért folyamatosan áldozatot hozó katonaorvosról kell most – egy nekrológhoz hasonlóan – életpályája és életútja felidézésével igazolnom, hogy a díj méltó helyre került. Természetesen a szubjektív elemek és érzések kikerülhetetlenek, hisz katonaorvosi pályájának több mint felénél egymás mellett vagy egymás segítségével tettük azt, amit az élet és a szolgálat megkövetelt, így értékeit, munkásságát és erényeit közvetlen közelről tapasztalhattam meg. Nem hiszem, hogy mindentől elrugaszkodó kijelentés az, hogy az utolsó olyan sebészről beszélhetek, aki a békeellátás nem egyszerű szakmai feladatai mellett a katonaorvoslás egyik speciális szakterületét,

az elméletileg visszaemlékezéseken alapuló tábori sebészetet a gyakorlatban is alkalmazta. Azt gondolom, hogy szakmai életútjának megismerése igazolja mindazon állítást, amit az előzőekben felsoroltam.

Dr. Orgován György 1947. február 11-én született Budapesten. 1976-ban szerzett általános orvosi diplomát a Lenin-grádi Kirov Katonaorvosi Akadémián. Katonai pályáját kiváló minősítésű diplomája megszerzését követően, 1976-ban kezdte – mint főhadnagy – egészségügyi szolgálatfőnökként az MN 7. Légvédelmi Tüzérezred állományában, Keszthelyen. 1977-től három évig tanított a Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskolán. 1980-ban került a Központi Katonai Kórház általános sebészeti osztályára. A kórházba kerülését követően, 1988-ban két hónapos speciális hadműveleti–hadászati szervezési és egészségügyi biztosítási tanfolyamon vett részt a Kirov Katonaorvosi Akadémián. 1982-től az osztályos munkája mellett úgynevezett keret-átadásos beosztásban az 5. hadsereg (Székesfehérvár) fősebészi beosztását is ellátta. Az 1980-as évek hadműveleti és egészségügyi rendszerének legjelentősebb gyakorlatainak meghatározó szerepet játszott. Részt vett a hadsereg egészségügyi ezredének, később dandárjának, valamint a tábori sebészet szakmai és gyakorlati kérdéseinek – a kornak megfelelő – modernizálásában. Először hajtott végre gyakorlat keretében az akkori műszerezettséggel és felszereltséggel élő állaton bemutatóműtétet.

1993-tól 2009. január 1-ig a Magyar Honvédség Központi Honvédkórház Általános Sebészeti Osztályának osztályvezető főorvosaként teljesített szolgálatot. 1996-tól a Magyar Honvédség fősebésze volt. Ebben a beosztásban kiválóan segített a mindenkor kórházparancs-

nokot és az egészségügyi csoportfőnök döntéseinek szakmai megalapozását. 1983-ban sebészetből, 1994-ben honvédorvostan–katasztrófa-orvostanból az elsők között tett szakvizsgát.

Szakmai és tudományos munkájában párhuzamosan jelent meg a klinikai és a tábori sebészet iránti érdeklődés. Kezdetben az érsérülések ideiglenes áthidalásával foglalkozott a végtagok és az életek megmentése érdekében. Felméréseket végzett a hasnyálmirigynedv-termelődéssel visszaszorításának lehetőségeiről külső hasnyálmirigysipolyoknál és heveny hasnyálmirigy-gyulladásban. 1992-ben megszerezte az orvostudomány kandidátusa tudományos fokozatot. Kutatási területe az átültetésre előkészített pancreas segmentum életképességének vizsgálata volt kísérleti körülmények között.

1998-ban a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem habilitált doktornak nyilvánította és egyetemi magántanárrá nevezte ki. 2003-ban került a Semmelweis Egyetem Honvéd-, Katasztrófa-orvostani és Oxiológiai Tanszékre egyetemi docensi munkakörbe mint tanszékvezető, 2013 júniusáig.

A Honvéd-, Katasztrófa-orvostani és Oxiológiai Tanszék vezetése mellett behatóan foglalkozott a katonai és katasztrófa-orvostan, valamint az oxiológia szervezési, oktatási, tudományos kérdéseivel. Részt vett a témával összefüggő tanfolyamok szervezésében, lebonyolításában, a szakághoz tartozó gyakorlati foglalkozásaik irányításában.

2003 és 2007 között alelnöke, majd 2007-től 2015-ig elnöke volt a Honvéd- és Katasztrófa-orvostani Társaságnak, valamint 1993-tól 1996-ig a Honvédorvos folyóirat szerkesztőbizottsági tagja, majd 1996-tól 2009-ig alelnöke volt.

Szerkesztése alatt megjelent *A katonai és katasztrófa-orvostan alapjai* című jegyzet, valamint *A katasztrófa-felszámolás egészségügyi alapjai* című tankönyv.

Pályája során munkáját több alkalommal igen magas szinten ismerték el: 1988-ban alezredessé, 1993-ban soron kívül ezredessé léptették elő. 2005-ban a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztjét, 2009-ben Babérkoszorúval Ékesített Szolgálati Érdemjelet kapott. 1998-ban a honvédelmi miniszter Flór Ferenc-díj, 1999-ben az egészségügyi miniszter Batthyányi-Strattmann László-díj adományozásával ismerte el munkásságát.

2021-ben búcsúztunk el tőle, kérésére hamvait a Balatonba szórtuk.

*

A Katona-egészségügyi életműdíj átadásán prof. dr. Grósz Andor ny. orvos dandártábornok laudációját habil. dr. Szabó Sándor PhD orvos ezredes, tanszékvezető, egyetemi magántanár tartotta.

A Kecskeméti Repülőkórház volt főigazgatója és a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Repülő- és Űrorvosi Tanszék nyugalmazott egyetemi tanára, a Magyar Honvédség volt egészségügyi főnöke hosszú, gazdag és teljes katona-egészségügyi életpályát futott be.

Szentpéterváron, a Kirov Katonaorvosi Akadémia Repülőorvosi Tagozatán tanult honvéd ösztöndíjas hallgatóként 1970 és 1977 között, végzés után hadnagyként a szentkirályszabadjai, majd 1978-tól 1983-ig a börgöndi helikopterezrednél dolgozott repülésbiztosító orvosként, majd segélyhelyparancsnokként, végül egészségügyi szolgálatfőnökként, főhadnagyi rendfokozatban.

1983-ban került Kecskemétre, az akkori Magyar Néphadsereg Repülőorvosi Vizsgáló- és Kutatóintézetbe, a ROVKI-ba, amelyhez aktív katonaorvosi pályafutása alatt ezer szállal kötődött. A Repülőorvosi Bizottság állományában a szemészeti szakvizsga 1985-ös megszerzése után szemész főorvosként dolgozott, illetve a 2. sz. Katonai Kórház fekvőbetegosztályán operált. 1989-ben repülőorvostanból szakvizsgázott, 1992-ben kandidátusi fokozatot szerzett a pilótaállományon végzett vizuális teljesítményteszt komplex módszertanának kidolgozásával. 1997-ben lett a Repülőorvosi Kutatóosztály vezetője, egyúttal az MH repülő főszakorvosa. 1998-ban a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen habilitált *A betegek és sérültek légi szállításának kérdései a katona-egészségügyi ellátásban* címmel tartott előadásával, majd egyetemi magántanári címet is kapott az egyetemtől.

2000-ben Kecskeméten létrehozta Közép-Európa egyetlen, egyetemi szintű repülőorvostani képzőhelyét, a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvosi Karán működő Repülő- és Űrorvosi Tanszékét. 2005 és 2007 között az MH Kecskeméti Repülőkórház főigazgatója, 2007-től a megalakuló Állami Egészségügyi Központ katonai főigazgató-helyettese volt. 2011-től újra a kecskeméti intézet parancsnoka, majd 2012 februárjától az átszervezett vezetési struktúrában az MH Egészségügyi Központ Védelem-egészségügyi Igazgatóság MH egészségügyi főnök felelősségteljes munkáját látta el. Képviselte hazánkat a NATO Egészségügyi Szolgálatfőnöki Bizottságában, a Honvédorvos szakfolyóirat főszerkesztőjeként pedig segítette tudományos publikációs tevékenységünket.

Számtalan kitüntetése közül csak a Magyar Köztársasági Érdemérem lovagkeresztjét, az egészségügyi miniszter által adományozott Batthyány-Strattmann László-díjat, a Magyar Repülő- és Űrorvostani Társaságtól kiérdemelt Merényi Scholtz Gusztáv-díjat, és a honvédelmi miniszter által adományozott Flór Ferenc-díjat emeljük ki.

A Magyar Honvédség Egészségügyi Szolgálatának és tudományos életének meghatározó alakjaként szakmai, oktatói, kutatási és tudományszervezői eredményeit ismeri el méltán társaságunk ezzel a díjjal.

*

A Katona-egészségügyi életműdíj átadásán dr. Zsíros Lajos ny. orvos dandártábornok laudációját dr. Várhelyi Levente PhD orvos ezredes, az MH fősebész tartotta.

Zsíros doktor 1982 óta az évtizedek alatt számos névváltoztatást megélt Honvédkórház Baleseti Sebészeti Osztályának meghatározó személyisége. Pályafutásának, munkásságának, életének két fő meghatározó eleme a katonai pálya és az orvosi hivatás. A szolgálatban és az egészségügyben töltött évtizedek alatt e két elemet egyesítette és végezte töretlen lelkesedéssel és aktivitással a katonarvosi pályán.

A katonai középiskola elvégzése után Szentpéterváron, az akkori Leningrádban a Kirov Katonaorvosi Akadémián folytatta tanulmányait, és kiváló

eredménnyel szerezte meg diplomáját. Debreceni csapatorvosi szolgálata után 1982-ben került a Honvédkórház Baleseti Sebészeti Osztályára, ahol sebészeti, traumatológiai, ortopédiai és katonai-katasztróforvostani szakképesítést szerzett. Folyamatos szakmai előmenetelének köszönhetően adjunktusi, majd főorvosi kinevezése szinte törvényszerűen következett, melyet katonai rendfokozati előmenetele is kísért. Tudományos fokozatát is jellegzetesen katonarvosi témakörben szerezte meg, a sugársérüléssel kombinált lövéses sérülések hatásait vizsgálta.

2000-ben került a Baleseti Sebészeti Osztály élére, melyet nyugdíjazásáig, 2016 októberéig vezetett. Dandártábornoki előléptetésével párhuzamosan a Honvédkórház orvosigazgatói pozícióját is betöltötte, a kisszámú magyar orvos tábornokok sorába lépve. Munkásságát a katonai és az orvosi pálya iránti feltétlen odaadás és elkötelezettség jellemezte, folyamatos szakmai fejlődést követelt saját magától és munkatársaitól, akik parancs vagy utasítás nélkül is követték ebben.

Karizmatikus vezetőként a szakmaiság mellett kiemelt figyelmet szentelt munkatársainak, beosztottainak is, akik közül sokan közeli barátokká is váltak, hiszen szinte egész életüket egymás társaságában, a baleseti osztályon töltötték. Igazi főnök volt, olyan személyiség, akit még most, évekkkel a nyugdíjba vonulása után is így szólítanak egykori munkatársai.